

Leto XXI.

TRGOVSKI LIST

Številka 116.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inostranstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 21. oktobra 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Pravica močnejšega

Naše Centralno predstavništvo je ta opomin pravilno razumelo in zato je bil glavni namen zadnje seje Centralnega predstavništva v Beogradu, da se pospeši delo za ustvaritev carinske unije med Bolgarsko in Jugoslavijo.

Načelo pravice močnejšega, ki so ga uveljavile velesile, pa opominja male narode tudi k temu, da se notranje čim bolj organizirajo, da čim bolj strnejo vse svoje sile, da bodo vedno in vsak hip pripravljeni in sposobni braniti svoje interese.

Mnogi od nas so pravilno razumeli, kaj pomenijo zadnji dogodki in so tudi pravilno pojmovali, kaj pomeni za nas proklamirano načelo pravice močnejšega. Ni pa mogoče reči, da bi temu spoznanju tudi prilagodili svoje delovanje.

Tempo naše delavnosti se ni zaradi zadnjih dogodkov niti najmanj povečalo, metode našega dela so ostale prav takšne, kakor so bile in vse je ostalo pri starem, kakor da sploh ne bi preživeli zadnjih tako resnih in tako važnih dogodkov. Niti to nas ni spametovalo, ko vidimo, kako si veliki narodi izkazujejo, da z vso temeljitostjo izkoristijo nauk zadnjih dogodkov, da je namreč brez moči vsak, kogar najdejo veliki dogodki nepripravljenega.

Pri tej brezbriznosti za našo večjo pripravljenost res niso pogledi v bodočnost razveseljivi. Kako naj vendar zberemo gospodarske sile za večjo nacionalno aktivnost, če pa ne oprostimo gospodarstvo iz spon, ki ga na vseh koncih in krajih ovirajo. Nešteto je bilo že povedano, kaj so minimalne zahteve gospodarstva, nešteto je bilo razloženo, od katerih elementov je odvisen napredek gospodarstva, toda spon ostajajo in gospodarstvo ne more prosto zadihati.

Skoraj moramo dobiti vtis, da sploh nečemo videti vse resnosti položaja in da kot neke muhe odganjamo vsako neprijetno vest. Toda vse to otrezanje resnice nima nobenega smisla, ker neprijetnosti ne izginjajo, če jih nečemo videti, temveč se nasprotno še povečujejo, ker v tem primeru tudi ne vidimo, kako bi jih mogli odpraviti. Neprijetnostim je zato treba pogledati prav odločno v obraz in potem bo takoj vidno, kako jih je mogoče odpraviti. Drugače pa brezpogojno ostanejo.

Proti pravici močnejšega, ki velja danes po svetu, morejo maloštevilni narodi postaviti samo pravico do popolnosti organiziranega naroda, ki je tako dobro uredil svoje življenje, da se ne izgublja niti ena sila. Na ta način je vsa narodna organizacija podobna nepremagljivi trdnjavi, ker nikjer nima ranljivih mest, temveč se na vsakem mestu izraža celotna sila naroda. Napad na vsako dobro zgrajeno trdnjavo je tvegan in dostikrat zadostuje samo ta zavest, da napada na trdnjavo sploh ni. Če pa nasprotnik vidi, da zevajo v trdnjavo na vseh koncih in krajih slabe točke, potem je gotovo, da bo napadel v najkrajšem času eno teh slabih točk in postal gospodar vse trdnjave.

Dokler je oficijalno še vladalo načelo kolektivne varnosti, dokler se je mogel svet še vdajati lepi iluziji, da je mir zagotovljen z

mrežo medsebojnih zavezniških pogodb, tako dolgo je bilo še oprostljivo, če so narodi živeli v prepričanju, da ni nobene nevarnosti. Danes pa je teh lepih časov konec in bilo jih je konec v tistem hipu, ko je prodrlo načelo pravice močnejšega. Zadnji čas je, da se tega začnemo zavedati in da tej zavesti primerno uravnamo tudi svoje delo.

Črna kronika

DRUŠTVO INDUSTRIJCEV IN VELETRGOVCEV V LJUBLJANI je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 16. do 30. septembra 1938.

OTVORJENI KONKURZI

Savska banovina: »Star« film, zavod za posudjevanje filmova Antonije Špoljarič, Zagreb, Bakačeva 1.

Drinska banovina: Aleksandar Avgusta, Valjevo.
Donavska banovina: Biti Jakob A., trg., Smederevo.
RAZGLASENE PRISILNE PORAVNAVE
Savska banovina: Starec Branko, aut. podj., Samobor, Zorčić Viktor, Brdovac.
Drinska banovina: Teodorović Nikola, trg., Bobota.
Donavska banovina: Jakovljević Danilo M. Dj., Lozovik, Stern I. Emanuel, trg., Ilok.

KONČANI KONKURZI
Savska banovina: Barlović Marija, Zagreb, Ivanko Franjo, Zagreb.
Drinska banovina: Hola Konrad, Dobanovac.
Donavska banovina: Nikodijević L. Života, Smed. Palanka.
Moravska banovina: Vlajić Ilija, Vučitrn.

Vardarska banovina: Bojković Rajko, trg., Oblič, Privredna banka za južno Srbijo, Skopje, Stamenković Vasilije, Leskovac, Zivković M. Jovan, Vlasotinci.
KONČANE PRISILNE PORAVNAVE
Savska banovina: Belužić Gabro, Zlata, Konjović Ljubomir, Vukovar, Poje Petar, Jurčević, Popović M., Sisak, Spitzer Oto, Osijek, Vedin Stjepan, trg., Zagreb, Vičić Viktor, Kostajnica.
Drinska banovina: Stanislavjević & Perzić, šid.
Donavska banovina: Jojkić Vladimir, Novi Sad.

POTRJEANE PRISILNE PORAVNAVE
Donavska banovina: Sovljanski Milovan i Srdjanov Žarko, trg., Zabalj-Pašičevo.
* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke kakor o narokih, oglasitvenih rokih itd. daje tajništvo društva.

Nj. Vis. knez Arsen umrl

V Parizu je umrl v visoki starosti 79 let princ Arsen, brat pok. kralja Petra in oče kneza-namestnika Pavla.

Princ Arsen je bil rojen 1. 1859. v Temišvaru kot sin srbskega kneza Aleksandra. Po dovršenih študijah v Parizu in Petrogradu je vstopil v francosko vojsko, leta 1887. pa v rusko, se udeležil tudi rusko-japonske vojne in bil medtem povišan že v polkovnika. Pozneje se je vrnil v Jugoslavijo, kjer je postal general ter se odlikoval v prvi balkanski vojni kot poveljnik konjeniške divizije. Po izbruhu svetovne vojne je zopet vstopil v rusko vojsko ter zapovedoval najprej konjeniški, nato pa pehotni diviziji. L. 1892. se je oženil z rusko pleminjo Avroro Demidov, a se tri leta kasneje od nje ločil. Večer svojega plodovitega življenja je zaključil v Parizu. Bodi mu ohranjen svetel spomin!

žavno-blagajniških interesov je treba doseči, da bodo tudi tuja podjetja zastopali naši ljudje, temveč tudi z ozirom na naše potrošnike. Vsi vemo, da prihaja danes iz tujine tudi mnogo slabega blaga. Tujemu zastopniku, ki je pri nas le mimogrede in čigar interesi so z našo zemljo le silno rahlo zvezani, je presneto vseeno, kakšno blago vsili našemu domačemu potrošniku. Ni pa to vseeno našemu človeku, ki hoče, da si pridobi stalne odjemalce in ki bo zato tudi gledal na to, da ima dobro blago v zalogi. Tudi na to se ne sme pozabiti.

V živem interesu vsega prebivalstva je zato, da zastopajo tuje tvrdke le naši domači ljudje. In zato je treba, da se vsa izdana dovoljenja tujcem za bivanje ali za zaposlitev v naši državi temeljito pregledajo in brez izjeme vsa ta dovoljenja preklicajo, če res niso iz katerih posebnih vzrokov utemeljena. Zato naj se revizija teh dovoljenj

izvede. Itak je imel ves naš narod že mnogo škode, ker se ni izvedla že dosedaj. Ali se naj ta škoda še poveča? Ali naj bo ta škoda kar stalna?

Novi tovarni listi

Finančni minister je odločil, da pridejo v promet s 1. oktobrom novi tovarni listi za mednarodni sporožni in brzovozni promet in da se istočasno vzamejo iz prometa stari tovarni listi, ki se morajo do zaključno 29. decembra zamenjati za nove tovarne liste.

Izgleda, da si železniška uprava ni pravočasno preskrbela zadostne količine novih tovarnih listov, tako da so ti ponekod pošli. Nekatere postaje so bile mnenja, da se stari tovarni listi ne morejo več uporabljati, ker pa novih ni bilo na razpolago, je tovarni promet na dotičnih postajah zastajal.

Na posredovanje Zveze industrijev v Ljubljani je ljubljanska direkcija državnih železnic telefonično zaprosila Generalno direkcijo za navodila. Ta je odločila, da se morejo, dokler ni zadosti novih tovarnih listov na razpolago, uporabljati stari tovarni listi, ki se morajo primerno dokolkovati. Kar se tiče zamenjave starih tovarnih listov za nove, nas je direkcija državnih železnic opozorila, da morajo stranke stare tovarne liste zamenjati pri pristojni davčni upravi, za kar je potrebno, da vložijo nekolikovo prošnjo.

Kako naj se zgradi naše gospodarstvo Pogoj uspešne industrializacije

V Beogradu je začel izhajati nov gospodarski list »Privredne studije«. V svoji prvi številki objavlja anketo o programu za izgradnjo našega gospodarstva. Prvo študijo o tem vprašanju je napisal Gjoka Čurčin, glavni tajnik Centralne industrijskih korporacij. V svojem članku pravi:

»Dokler traja današnja politična negotovost in dokler se poslužuje ta politika in diplomacija oboroževanja kot najmočnejšega razloga v medsebojnih odnosih, je težko najti kriterij za določitev gospodarskega programa, kateremu naj bi v zadnji konsekvenci služilo vse narodno gospodarstvo. Ta okoliščina prisiljuje odločujoče čimtelje, da vzdržujejo avtarkijo in etatizem, ki sta na daljšo dobo vsekakor škodljiva za gospodarstvo.

Želja industrialcev (in tudi trgovcev) bi bila, da se pride do gospodarskega programa, s katerim bi se ustvarila koordinacija dela med posameznimi panogami in resori gospodarstva: da bi se na ta način preprečilo odlašanje odločb o ustanavljanju novih in razširjenju obstoječih industrijskih podjetij, da bi se omejila etatizacija onih podjetij, kjer more zasebna iniciativa zadovoljiti potrebe notranje potrošnje, da bi se preprečilo izdajanje nezadostno strokovno izdelanih, negospodarskih, nepravilno in nesmiselno uporabljenih zakonov, ki se posredno ali neposredno tičejo gospodarstva in še posebej industrije.

Gospodarski program se dostikrat zahteva ne samo iz čisto gospodarskih razlogov državne obrambe, temveč tudi iz demagoških, političnih in frazeoloških pobud. Zato je neobhodno potrebno, da se najprej razčistijo pojmi in izločijo vsi razlogi, ki nimajo nikake zveze z običnimi interesi države.

Dosedanje delo je bilo tako zelo raztrgano, da se ni delalo v skladu in v harmoniji niti v eni gospodarski panogi, še manj pa je bilo skladnega dela med različnimi gospodarskimi panogami, kar je vsekakor podlaga za kateri koli gospodarski načrt. Tako se je na primer razdolževal kmetovalec na

račun svoje kreditne sposobnosti ali se je reševalo kmetijstvo na račun denarništva, denarništvo pa na račun malega vlagatelja. To pomanjkanje povezanosti med posameznimi panogami gospodarstva se je zlasti pokazalo v tem, da je n. pr. ministrstvo za trgovino in industrijo predpisalo neko uredbo o določenem predmetu, skoraj v istem času pa je ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje izdalo drugo uredbo o istem predmetu, toda s popolnoma drugimi težnjami in načeli.

Industrija težko občuti pomanjkanje neke jasno določene linije, ker se je moglo zaradi tega v javnem mišljenju pa tudi zaradi nasprotne propagande izoblikovati nerazpoloženje proti industrijski proizvodnji.

Določeneji cilji bi bili za nas nujna potreba, da se zboljša gospodarsko stanje, dvigne socialni nivo in življenjska ravan prebivalstva. To pa ne le v eni ali drugi pokrajini, temveč v vseh pokrajinah države. Vse pokrajine bi morale imeti od takšnega dela korist, sorazmerno njih moči pa tudi doprinesiti žrtve, ki bi se od njih zahtevale.

Za naše razmere bi bila najprikladnejša rešitev v tem, če bi

se industrializacija razvijala v skladu z nadaljnjim razvojem našega kmetijstva. V socialnem pogledu bi se moral presežek prebivalstva in njegov naraščaj pošiljati edino v industrijo, zbog česar bi se morala povečati njena proizvodnja. Našim razmeram zato najbolj ustreza mešana kmetijsko-industrijska proizvodnja, ki bi v polnem obsegu upoštevala potrebo racionalizacije, mehanizacije, znanstvene organizacije dela, nabave kapitala in kredita iz tujine ter vsega, kar je v zvezi s čim boljše tehnično in upravno organizacijo.

Da bi se mogla v naši državi neovirano razvijati industrializacija, je treba, da se gre na roko naslednjim upravičenim zahtevam industrialcev:

1. Poenostaviti se morajo formalnosti za ustanavljanje novih podjetij.
2. Določiti se mora, katere industrijske panoge naj se pospešujejo in katere ne.
3. Določiti je treba, v katerem smislu se bodo usmerjali novi kapitali.
4. Carinska politika, devizna politika in davščine bi se morale prilagoditi interesom industrije.
5. Olajšati bi se moralo predelovanje domačih surovin.

Vprašanje tujih potnikov in zastopnikov

Potrebni so konkretni ukrepi

Pred dnevi smo zabeležili vest, da se pripravlja temeljita revizija vseh dovoljenj, ki so bila izdana v naši državi tujcem. Vsa naša javnost je to napoved pozdravila prav z veseljem, da se bo le enkrat zgodilo to, kar so naši gospodarski ljudje tako dostikrat zahtevali.

Zato vsa javnost želi, da glede revizije dovoljenj, ki jih imajo ali tudi nimajo tuji potniki in zastopniki, ne bi ostalo le pri besedah, temveč da bi se ta revizija tudi v resnici začela.

Nujno potrebna je vsekakor. Sa-

mo v Beogradu je več ko 1000 tujih zastopnikov, ki imajo vsi naravnost sijajne plače. Skoraj vse te ljudi bi mogli nadomestiti naši ljudje. Nad tisoč naših ljudi bi s tem dobilo dobro eksistenco. Podobno kakor v Beogradu je tudi v drugih mestih. Povsod zastopajo tuje firme le tuji, dočim morejo dobiti naši ljudje le podrejena mesta. Niti ena druga država ne trpi, da bi poleg tujih proizvodov prišli še tuji nameščenci v državo. Takšne »gostoljubnosti« so običajne le v kolonijah, ne pa v politično neodvisnih državah.

A ne samo iz socialnih in dr-

Ali je zatemnitev vso noč res potrebna?

Prav je, da se delajo razne vaje, s katerimi se naj pouči prebivalstvo, da se bo znalo pravilno ravnati v primeru zračnih napadov. Zato je tudi prav, da se napravijo vaje z zatemnitvijo Ljubljane in drugih mest. Jasno pa je, da se morajo te vaje organizirati tako, da ne bo zaradi tega trpelo poslovno življenje. To pa se bo zgodilo, če bo zatemnitev trajala od 19. dalje vso noč. Predvsem mislimo, da bi se efekt zatemnitve prav tako dobro pokazal, če bi se ta začela namesto ob 19., šele ob 20. In vendar je za poslovni svet veličanska razlika, če je zatemnitev ob 19. ali ob 20. In zakaj naj bi trajala zatemnitev vso noč? Če bo trajala vso noč, potem lahko gostilničarji in kavarnarji kar zaprejo lokale. Ker kdo bo hodil po popolnoma zatemnjeni Ljubljani naokoli? In zakaj vso noč? Ali se ne bi tudi že v dveh urah pokazalo, če je zatemnitev popolna ali ne?

Prosimo, da se doba zatemnitve skrajša, ker je zatemnitev vso noč tudi nepotrebna.

Ločene zbornice v Zagrebu

Že pred leti so dosegli hrvatski obrtniki, da se je ustanovila posebna obrtniška zbornica v Zagrebu. Sedaj zahtevajo svojo zbornico tudi industrialci, ki so to svojo zahtevo tudi obirno utemeljili trgovskemu ministru inž. Kabilinu ob njegovem zadnjem bivanju v Zagrebu. Sedaj so se jim pridružili tudi trgovci. Tako piše zadnji »Trgovački vjesnik«, ki je glasilo Zveze trgovskih združenj savske banovine, da trgovci popolnoma razumejo zahtevo industrijev in da zato upajo, da se ustanovi tudi samostojna trgovska zbornica, ker je to enodušna zahteva vsega trgovstva. Če zahtevajo ločitev zagrebske trg. industrijske zbornice tako industriji kot trgovci, potem se bo ločitev zbornice tudi najbrže izvedla.

Izenačenje pomorskega prava balkanskih držav

Zasedanje Stalnega pomorskega odbora balkanskih držav je končano. Zadnje sejo so imeli člani po svojem povratku iz Dubrovnika v Split. Iz razgovorov članov odbora se vidi, da je bilo zasedanje uspešno, zlasti glede izenačenja pomorskega prava balkanskih držav. Kodifikacija pomorskega prava, ki je bila dolgo na mrtvi točki, se je sedaj premaknila z mrtve točke ter je upati, da se bo začela polagoma tudi izvajati. Neenakost pomorskega prava je povzročala velike težave in to je bil tudi glavni vzrok, da se je sklicala pomorska konferenca.

Ugodnostna tarifa za prevoz oglja

V »Saobračajnem vestniku« z dne 16. oktobra je objavljen razglas Generalne direktije državnih železnic, s katerim se priznava ugodnostna tarifa za prevoz lesnega oglja po razredu 19, katere so se mogle dosedaj posluževati le toplotnice rud, livarne kovin in tovarne kemičnih proizvodov, tudi električnim centralam, ki imajo napravo za pogon na plin od lesnega oglja.

Slinavka in parkljevka

Sta se v Mariboru zopet pojavili in sicer v klavnici pri transportu bikov iz Hrvaške. Klavnica je zopet proglašena za okuženo in je za zunanji svet zaprta. Mestna občina je zopet odredila preventivne mere kakor pred dobrim mesecem in pol. Do nadaljnjega parkljarji ne smejo v mesto in ne iz njega. Vsi živinski, svinjski in seneni trgi so do nadaljnjega prepovedani.

Tudi v Ljubljani je bil zadnji živinski sejem zaradi teh boleznih odpovedan.

Važno zborovanje lesnih trgovcev v Celju

Energično je treba nastopiti proti šušmarstvu

V soboto dne 15. oktobra je sklicalo Združenje trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah važno zborovanje lesnih trgovcev, da se izvoli odbor sekcije lesnih trgovcev ter da se najdejo pota za čim uspešnejšo zaščito lesne trgovine. Sestanek je bil zelo dobro obiskan ter se ga je udeležilo 70 lesnih trgovcev.

Sestanek je vodil predsednik združenja g. Ludvik Košir, ki je toplo pozdravil vse navzočne trgovce, zlasti še zborničnega svetnika Cukalo ter predstavil zastopnika mestne policije. Nato je na kratko razložil namen sestanka. Glavna skupščina združenja je prepustila lesnim trgovcem samim, da izvolijo odbor lesne sekcije. Med letom se v ta namen sestane lesnih trgovcev ni mogel sklicati, ker so bili večinoma vsi trgovci zelo zaposleni. Zato je bil sklican sestanek šele sedaj. Veseli ga, da je sestanek tako dobro obiskan, kar dokazuje, da hočejo lesni trgovci odločno braniti svoje interese. To je dober znak za bodočnost, ker se morejo premagati vse težave, ki jih preživlja lesna trgovina, samo s krepko stanovsko zavestjo. Samo pomanjkanje stanovske zavesti je tudi krivo, da se je tako zelo razpaslo

šušmarstvo.

Vsi lesni trgovci občutijo na lastni koži, kako veliko škodo imajo zaradi šušmarstva. Kljub temu pa ne more združenje doseči, da bi se trgovci res energično borili proti šušmarstvu. Pomoč, ki jo je dobivalo združenje pri preganjanju šušmarjev od trgovcev, je popolnoma nezadostna. Združenje je sicer vložilo lani 65, letos pa 41 ovadb proti šušmarjem, ni pa moglo vseh ovadb tako konkretizirati, da bi bile te res uspešne. Sreska načelstva pa se ozirajo samo na konkretne ovadbe. Zato poziva predsednik Košir vse trgovce, da priskrbe združenju potrebne podatke, da natančno sporoče, kdaj in od katerega lastnika je kupil šušmar les, po kateri ceni in pa komu je ta les prodal. Le tako bodo ovadbe proti šušmarjem uspešne. V vsakem naselju je vsaj en legitimen lesni trgovec in če bi ta strogo pazil na delo šušmarjev, bi se ta nadloga že davno zatrla. Zato naj se vsak primer šušmarstva z vsemi potrebnimi konkretnimi podatki takoj javi združenju in to bo poskrbelo, da bo potem šušmar tudi kaznovan. Prvič bo morda šušmar kaznovan miko, po vsaki novi prijavi pa bo tudi njegova kazen težja in polagoma bo potem tudi šušmar spoznal, da se mu šušmarstvo ne izplača, ker mu to ne bo prinašalo niti toliko, da bi z njim mogel kriti naložene mu kazni.

Posebno neupravičljivo pa je, kar se je ponovno dogodilo, da so lesni trgovci rešili v zadnjem hipu šušmarja pred kaznijo s tem, da so izjavili, da so ti šušmarji kupovali za njihov račun. Takšno postopanje ni mogoče dovolj ostro obsoditi in večjega dokaza stanovske nezavednosti res ni mogoče najti. Da se takšni žalostni primeri ne bodo več dogajali, naj sekcija sklene, da se bo vsak trgovec, ki dokazano pomaga šušmarju, kaznoval z globo 1000 din. Samo navidezno je ta kazen visoka, ker korektnega trgovca ta kazen nikdar ne bo zadela.

Grda potuha se daje šušmarjem tudi s tem, če legalni trgovci odkupujejo od šušmarjev les. Še najbolj žalostno pa je to, da plačujejo nekateri trgovci šušmarjem les dražje, kakor pa svojemu tovarisu — lesnemu trgovcu. Konkurenčna

strast pravega trgovca pač nikdar ne bi smela tako daleč zapeljati! Z velikim odobravanjem so sprejeli zborovalci govor predsednika Koširja.

Sestanek je nato prešel na dnevni red:

na izvolitev lesnega odbora.

Na predlog zborničnega svetnika Cukale se je sklenilo, da šteje odbor 10 članov, in sicer izvoli celjski okraj 4, gornjegrajski 5 in šmarski okraj 1 člana. Soglasno so bili nato izvoljeni:

za celjski okraj: Ivan Srebotnjak iz Sv. Petra v Savinjski dolini, Štefan Borlak iz Sv. Jurija pri Celju, Henrik Hofbauer iz Verpet in Jeronim Marinc iz Braslovč;

za gornjegrajski okraj: Karl Pečovnik iz Smartnega ob Paki, Franc Goltnik iz Mozirja, Jože Juvan iz Ljubnega, Anton Marovt iz Bočne in Maks Petrin iz Rečice;

za šmarski okraj: Ivan Veršec iz Podčetrčka.

Za predsednika sekcije se izvoli soglasno Ivan Srebotnjak, ki je tudi izvolitev sprejel, čeprav bi želel, da bi prevzel to mesto mlajši trgovec, Obljublja, da se bo z vsemi močmi trudil, da doseže odbor čim več uspehov, prosi pa vse odbornike, da ga čim bolj podpirajo. Predsednik Košir čestita sekciji k srečni izvolitvi ter apelira na vse člane, da krepko podpirajo novega predsednika, ker morajo vsi složno delovati za napredek lesne trgovine.

Predsednik Košir je nato prešel na drugo točko dnevnega reda,

na potrebo uvedbe strožjih predpisov glede usposobljenosti lesnih trgovcev.

Udomačila se je razvada, da se v lesni stroki vajenci in lesni pomočniki niso prijavljali, temveč je pri prijavi obrta prosilec samo predložil potrdilo kakega lesnega trgovca, da je bil pri njem zaposlen najmanj pet let. Ta razvada ni dobra in se mora odpraviti. Tudi v lesni stroki se morajo začeti izvajati predpisi obrtnega zakona o strokovni usposobljenosti. Zato je potrebno, da se vajenci in pomočniki redno prijavljajo. Tudi sinovi lesnih trgovcev naj se prijavljajo kot vajenci in pomočniki, da ne bodo imeli pozneje, ko bi se hoteli prijaviti kot lesni trgovci, kakih sitnosti.

Zbornica za TOI je sicer dosedaj priznavala prej omenjene

izjave o zaposlitvi pri tem ali onem lesnem trgovcu, pričakovati pa je, da bo v kratkem začela te izjave kot nezadostne odklanjati. Je pa tudi v korist samih lesnih trgovcev, če se zahteva od vsakogar dokaz strokovne usposobljenosti. Ni v interesu lesnih trgovcev, da šteje združenje mnogo članov, temveč želeli je, da ima vsak član primeren zaslužek. Zato je samo koristno, če se preveliko naraščanje novih obrtov zajezi.

Izvajanjem predsednika Koširja se pridružuje tudi zbornični svetnik Cukala, ki opozarja, da je ravno v lesni stroki potrebna trgovcu dobra strokovna usposobljenost. Trgovci, ki so nezadostno pripravljani za svojo stroko, so drugim svojim tovarišem le v škodo, ker ne poznajo dolžnosti dobre in realne trgovine. Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalci izvajanja obeh govornikov.

Predsednik Košir je nato opozoril še na potrebo uvedbe

obvezne prijave nakupovalcev lesa.

V ta namen naj sekcija sklene, da mora vsak lesni trgovec, ki zaposluje nakupovalce lesa, te prijaviti združenju, nakar bo to vsem izdalo predpisano legitimacijo. S temi legitimacijami bo zelo oteženo delovanje šušmarjev. Tudi orožniki bodo lažje nastopali proti šušmarjem, ko bodo te legitimacije uvedene. Seveda pa je potrebno, da se izdajajo legitimacije samo osebam, za katere bo dotična tvrdka prevzela jamstvo. Dostikrat se je namreč pripetilo, da je nakupovalec z legitimacijo kupil les za tvrdko, na vse zadnje pa tvrdki oddal le manjšo količino, večji del pa sam prodal naprej.

Zbornični svetnik Cukala se pridružuje mnenju predsednika in opozarja, da je mnogo bolje, če trgovci namesto nakupovalcev nastavljajo vajence in pomočnike, ker bodo nad temi imeli mnogo lažje pravo kontrolo.

Sklene se načelno, da se uvede obvezna prijava nakupovalcev in izdaja legitimacij, da se te legitimacije izdajo, podrobnosti o izdaji pa naj določi odbor.

Ko so se obravnavale in pojasnile še nekatere druge stvari, se je zahvalil predsednik Košir vsem za udeležbo, pozval vse lesne trgovce, da složno delajo za napredek svoje stroke ter nato zaključil sestanek.

Mednarodni borzni indeksi

Pomirjenje politične situacije je povzročilo nadaljnji dvig tečajev na borzah, da je na podlagi tečajev na velikih borzah izračunani povprečni indeksi narastel od 62,9 na 64,4 točke. Gibanje tečajev je razvidno iz naslednjih indeksov (številke (tečaj 1. 1927. = 100%):

	24. 9.	1. 10.	8. 10.
London	59,3	62,4	61,3
Pariz	49,2	52,0	53,3
Berlin	46,0	47,9	48,1
Milan	115,2	117,1	121,7
Praga	—	—	—
Bruselj	38,7	41,9	44,8
Amsterdam	54,0	58,9	59,6
Stockholm	26,8	28,4	27,9
Curih	58,2	61,5	62,8
New York	76,2	82,7	87,4

Naše terjatve proti Nemčiji padle

Po zadnjem izkazu Narodne banke z dne 15. 10. so naše terjatve proti Nemčiji padle za 1.238.079 RM. (Istočasno se je na borzi nemška klirinška marka utrdila za 6,5 ločke, kar pa seveda ni v direktni vzročni zvezi, temveč le posledica

živahnega povpraševanja po marki.) Od drugih sprememb je najvažnejša veliko nazadovanje naših terjatev proti Italiji, ki so se zmanjšale za 5-2 milijona din.

Stanje kliringov se je v tednu od 8. do 15. 10. izpremenilo takole (vse številke v milijonih dotične valute):

	15. 10.	proti ali
Pasivni kliringi:		
Svica šv. fr.	4-98	- 0-06
Češkoslov. Kč	162-24	+ 0-58
Belgija belg.	2-58	- 0-02
Romunija din	5-24	- 2-50
Madžarska din	37-50	- 0-68
Aktivni kliringi:		
Italija (novi) din	80-24	- 5-21
Bolg. (redni) din	1-76	- 0-01
Bolg. (tur.) din	0-53	- 0-01
Turčija din	18-83	+ 0-02
Poljska din	1-17	- 2-57
Španija pezeta	2-90	nespr.
Nemčija RM	19-78	- 1-23

Učenka z dovršeno malo maturo in trgovskim tečajem želi vstopiti kot brezplačna praktikanca v trgovsko pisarno. Cenj. ponudbe prosimo poslati na naslov: Marica Širca, Ljubljana, Stožice 171.

Politične vesti

Poljski zunanji minister Beck je nenadoma obiskal romunskega zunanjega ministra in bil nato sprejet tudi od romunskega kralja v avdienci. Beck je hotel doseči, da se Romunija ne bi upirala skupni poljsko-madžarski meji in da ne bi vztrajala na tem, da ima skupno mejo s Češkoslovaško. Če bi Romunija sprejela te predloge Becka, potem bi dobila nekaj novega ozemlja, Madžarska pa bi ji za vedno jamčila njene sedanje meje v Transilvaniji.

Poskus poljskega ministra Becka, da bi pridobil Romunijo za razkosanje Podkarpatske Rusije, se je definitivno ponesečil. Tem bolj čudno se zato bere izjava Becka, da Poljska sedaj nič več ne zahteva od Češkoslovaške in da so sedaj nastali med obema državama zopet normalni odnosi.

Poljska je nastopila proti svobodni Podkarpatski Rusiji, ker se boji, da bi postala ta država Piemont za vse Ukrajince in da bo tudi 7 milijonov Ukrajincev na Poljskem zahtevalo po narodnostnem načelu samoodlobo.

Kljub temu, da se je praška vlada že odločila, da žrtvuje še Košice, se Madžari niso hoteli niti sedaj zadovoljiti ter so izjavili, da ne morejo pogajanj več nadaljevati. Praška vlada se je nato odločila, da pošlje k Hitlerju tri slovaške ministre, in sicer ministrskega predsednika dr. Tiso, ministra Durčanskega ter ukrajinskega ministra Bačinskega. Ti so imeli nato najprej razgovor z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom, nato pa so bili sprejeti od Hitlerja. Ni izključeno, da se bo slovaškim ministrom posrečilo, da bodo ohranili Slovaški tudi Košice.

Češkoslovaška je odpovedala zvezno pogodbo s sovjetsko Rusijo, ker jo sprejeme razmere silijo tudi k spremembi njene zunanje politike.

Komunistična stranka je bila na Češkem in Moravskem razpuščena. Vsi komunistični listi so ustavljeni.

Praška vlada razglasa, da se ni mogoče sklicati narodnega predstavništva, ker meje nove Češkoslovaške še niso definitivno določene. Zato tudi še ne more biti predsedniških volitev. Vse vesti, da je že določen kandidat za predsednika, so brez vsake podlage.

Prvi italijanski prostovoljci so se vrnili iz Španije v Italijo. V Neaplju so jim priredili veličasten sprejem.

Min. predsednik Chamberlain se je odločil, da bo priporočil angleškemu parlamentu ratifikacijo sporazuma z Italijo, ker so se prvi italijanski »prostovoljci« umaknili iz Španije. Ratifikacija bi imela za posledico tudi priznanje italijan ske aneksije Etiopije.

V Angliji se posveča oboroževanju vedno večja pozornost. Vsa angleška javnost se zaveda, da mora Anglija svojo oboroženo silo povečati. V ta namen se namerava ustanoviti posebno ministrstvo za narodno vojaško službo. Kot kandidat za oboroževalno ministrstvo se imenuje zlasti bivši guverner Bengalije Anderson, ki velja kot »močni« mož. Tudi namera, da se pričnejo v vlado še zastopniki liberalne in delavske stranke, izvira predvsem iz želje po povečanju angleške oborožene sile.

Winston Churchill je v svojem govoru na Amerikance, o katerem smo že poročali, med drugim dejal tudi naslednje: »Aleksander Veliki je nekoč pripomnil, da so narodi Azije sužnji, ker se niso nikdar naučili izgovoriti besedo »Ne!« Naj ne bi postal ta izrek nagrobni spomenik za angleško govoreče narode ali za parlamentarno demokracijo Francije ali še drugih liberalnih držav Evrope. To je na kratko povedano sklep, ki ga morajo napraviti sile svobode in napredka. Pretežni del sveta je na naši strani. Treba vse sile samo združiti in jih ubogati. Na vsak način se moramo oboroževati. Anglija bo uvedla splošno vojaško dolžnost ter odločno zavrgla tradicijo stoletij.«

Češkoslovaška vlada je sklenila, da se začne takoj delati drugi tir na železniški progi Praga—Německý Brod—Tišnov—Brno, ker dosedanja dvotirna proga Praga—Brno ne vozi več samo po češkoslovaškem ozemlju. Takoj bo nastavljenih 3000 delavcev. Poleg tega je čl. železniško ministrstvo začelo uvajati avtomobilske zveze povsod tam, kjer so bili češkoslovaški kraji zaradi nove razmejitev odtrgani od železniške zveze s češkoslovaškim ozemljem.

Maršal Göring bo baje imenovan za vrhovnega poveljnika vse nemške oborožene sile na suhem, na morju in v zraku.

Japonci z vso naglico prodirajo proti Kantonu in Hankovu, da bi zasedli obe mesti še pred zimo.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. oktobra navaja naslednje izpremembe (vse številke v milijonih din):

Zlata podloga v blagajnah in v tujini se je povečala za 0.1 na 1.892,3.

Devize izven podloge so se zmanjšale za 22,3 na 476,5.

Eskontna in lombardna posojila so se skupno zmanjšala za 30,3 na 1922,2.

Vsota kovanega denarja se je znižala za 0,9 na 385,1.

Razna aktiva so padla za 15,8 na 2.462,1.

Obtok bankovcev se je znižal za 176,5 na 7.064,5. Od 1. oktobra se je zmanjšal obtok bankovcev za 399 milijonov.

Obveze na pokaz so se povečale za 162,7 na 2.011,07.

Obveze z rekom so se zmanjšale za 70 na 280, razna pasiva pa so se povečala za 14 na 282,5.

Skupno kritje se je zvišalo od 26,78 % na 26,82 %, samo zlato kritje pa od 25,95 % na 25,99 %.

*

Vloge v madžarskih bankah so se v septembru znižale za 12,8 %, v tekočem računu pa za 1,3 %. Koncem septembra so znašale hranilne vloge 613 milijonov, vloge na tekoče račune pa 727 milijonov Pengov.

Skoraj vse emisijske banke poročajo o znižanju obtoka bankovcev. Tako poroča Švicarska narodna banka, da se je njen obtok bankovcev znižal za 69,6 na 1733,8 milijona šv. frankov. Zlati zaklad pa je narasel za 22,6 na 2873,4 milijona šv. fr. — Po izkazu Češko-slovaške narodne banke se je znižal obtok bankovcev na Češko-slovaškem v času od 8. do 15. oktobra za 363,7 na 7414,8 milijona Kč. Kritje češke krome je naraslo na 32,6 %. — Po izkazu Poljske banke se je v prvi dekadi oktobra znižal obtok bankovcev za 86,8 na 1460,7 milijona zlotov. Zmanjšanje je v zvezi s padcem kratkoročnih kreditov ter lombardnih posojil.

Skupno so znašali dolgoročni krediti, ki so jih dovolile U. S. A. v tujino leta 1937., 11.074 milijonov dolarjev. Od teh odpade polovica na Kanado, po eno četrtino pa na Evropo in države Južne Amerike.

Prošnje za dovoljenje predplačil v inozemstvu

V zvezi s čl. 3. odst. 5. deviznega pravilnika je izdala Narodna banka pooblaščenim zavodom naslednja obvezna navodila:

1. Prošnje za dovoljevanje predplačil se ne smejo več vlagati neposredno pri Narodni banki, temveč le preko pooblaščenih zavodov.

2. Pooblaščenim zavodom, ki dostavljajo take prošnje Narodni banki radi odobritve, morajo priložiti od izvoznike tvežnje po predpisnem obrazcu pismeno izjavo, da se bo izvoz in izkaz blaga izvršil v predpisanem roku in da se bo tudi plačilo izvršilo v vsem po obstoječih deviznih predpisih. Izvoznike tvežnje morajo prošnje za odobritev predplačila opremiti s temi podatki, za katerih točnost so moralno in materialno odgovorne:

- a) koliko dotične vrste blaga, za katero zahtevajo dovoljenje predplačila, je tvežnje uvozila v poslednjih treh letih in v kateri vrednosti;
- b) koliko po količini in vrednosti ima uvoznika tvežnje v rezervi (zalogi) blaga, za katero zahteva dovoljenje predplačila;
- c) če gre za nabavko surovin, kolikšna je letna normalna potreba surovine, za katero se zahteva dovoljenje in
- č) iz katerih držav se je doslej nabavljalo to blago (označiti je treba državo izvora in državo plačila).

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za TOI bo v Ptuj v četrtek dne 27. oktobra in ni bil 20. oktobra, kakor smo prejšnji teden sporočili.

Sodobni srečolov

Vsaka tretja srečka „Branibora“ mora zadeti

Mnogo pozornosti vzbujajo v Ljubljani dobitki, ki so razstavljeni v velikem izložbenem oknu Tiskovne zadruge na vogalu Knaflejeve in Selenburgove ulice. Dobitki vzbujajo pozornost ne samo zaradi svoje velike raznovrstnosti ter svoje številnosti, temveč predvsem tudi zato, ker so ti dobitki namenjeni za čisto nove vrste srečolov, za res sodobni in moderni srečolov.

Zadnji namen tega srečolova ni namreč le ta, da z lepimi dobitki omogoči čim večjo prodajo srečk in s tem čim večji čisti dobiček za koristno stvar, kateri je namenjen, temveč hoče tudi poživiti trg in spravit čim več trgovskih predmetov med svet.

Oče tega modernega srečolova je veliki ameriški gospodarski strokovnjak in znanstvenik in najuspešnejši propagator modernih metod v trgovini — Herbert Casson.

V času velike svetovne gospodarske krize je namreč ugotovil, da se te ponavljajo v aritmetični zapovrstnosti, in da jih gospodarski svet sprejema z neko usodno malodušnostjo in s fatalizmom, kakor da se proti tem krizam sploh ne bi bilo mogoče boriti. Casson pa je vedel, da se da z uspehom boriti proti vsaki krizi in zato je organiziral čisto svojevrstne srečolove. Pozval je ameriške trgovce večjega mesta, da mu pripravijo kolekcijo svojih izdelkov, na katere bi zlasti radi opozorili publiko. Nadalje jih je naprosil, da mu istočasno dajo določeno število množinskih industrijskih izdelkov, ki ne veljajo več ko 50 centov. Na podlagi poslanih kolekcij in izdelkov je nato organiziral Casson velik srečolov, pri katerem so bile kolekcije veliki ali glavni dobitki, dočim so industrijski izdelki omogočili veliko število dobitkov, da je vsak kupec sreče skoraj mogel računati na to, da bo nekaj gotovo zadel.

Casson je dobil na ta način v večjih mestih po 40.000 dobitkov, za katere je pripravil 160.000 srečk. Vsaka četrta srečka je torej morala zadeti. S spretnimi prodajalci in seveda tudi s pomočjo lepih kolekcij se mu je posrečilo, da je v enem dnevu prodal vse srečke ter so se dobitki tudi takoj razdelili med ljudi.

Uspeh teh Cassonovih srečolovov je bil presenetljiv in srečolov s 160.000 srečkami je dal do 80 tisoč dolarjev čistega dobička socialni akciji, kateri je bil namenjen. Poleg tega pa so trgovci s svojimi kolekcijami, katerim je bil dodan tudi bogat in učinkovit reklamni material, opozorili na svoje blago najširše kroge kupcev ter s tem znatno povečali svoj promet. Povečati promet — to pa pomeni najuspešnejšo borbo proti krizi. Tako so dosegli Cassonovi srečolovi tudi v tem oziru popoln uspeh.

Podoben srečolov je sedaj organiziral v Ljubljani Branibor. Zaradi dobrega odziva trgovcev, ki so pravilno razumeli ne le potrebo te naše silno važne narodno-obrambene organizacije, temveč tudi spoznali narodno-gospodarski pomen nameravanega srečolova, je mogel Branibor zbrati tako veliko in tako lepo število dobitkov, da je mogel prekosliti celo Cassona. Pri Braniborovem srečolovu ne bo

namreč zadela vsaka četrta temveč že vsaka tretja srečka. A tudi dragocenih dobitkov bo v tem prvem modernem srečolovu Slovenije več, kakor jih je navadno.

Vrhu vsega pa je Braniborov srečolov tudi najcenejši, ker ne bo veljala ena srečka 50 centov, temveč le 2 dinarja.

Srečke Branibora se začno prodajati v Ljubljani to soboto in

v nedeljo (dne 23. t. m.) se že razdele dobitki.

Kdor je pogledal razstavljenega dobitke, ta se je tudi že odločil, da bo kupil srečke. Komur pa je na srcu usoda naših bratov za mejo in kdor hoče, da se poživijo naše gospodarstvo, ta pa bo sodeloval pri srečolovu že zaradi stvari same. Prvi sodobni srečolov v Ljubljani bo prav gotovo popoln uspeh.

Pred razdelitvijo izvoznih kvot za mehki les

Seja ETEC-a sklicana

Stalna delegacija lesnega gospodarstva kr. Jugoslavije v Beogradu je prejela od predsednika odbora ETECa, g. Kempesa povabilo, da se udeleži po svojih delegatih seje eksekutive, ki bo 16. novembra ob 11 in glavne skupščine, ki bo dne 17. novembra ob 11 v Stockholmu, v Sodra Blasieholmshamnen 4.a.

Glavna točka dnevnega reda je določitev izvoznih kvot za l. 1939. Zato je potrebno, da se udeležijo vse skupščine vse delegacije s potrebnimi pooblastili.

Predsednik angleške organizacije lesnih trgovcev (Timber Trade Federation) g. Harris je predložil predsedništvu ETECa naslednji predlog:

Naš oddelek za mehki les je z veliko pazljivostjo proučeval učinkovitost sistema ETECovih kvot ter smatra, da se ta sistem že zadosti dolgo uporablja, da morejo naši člani presoditi njegove posledice za trgovino.

Razumeli boste, da je ta sistem iste važnosti za angleški trg ko za evropske izvoznike. Zato predlagamo postopek, s katerim bi se bolj dobro spravile v sklad ponudba in povpraševanje na tem trgu.

Naš oddelek je mnenja, da je obseg in svoboda trga v Angliji z ozirom na današnje omejene pogoje v mnogih uvoznških državah vzrok, da postaja Anglija vedno bolj naravno zatočišče za vse presežke dobav, ki nastajajo v teku let. Zato se prvotni proračuni o potrebah angleškega trga spreminjajo z zelo neugodnimi posledicami

za interese angleškega uvoza, kar pa zopet povzroča zelo neljube posledice na vsem svetovnem lesnem trgu.

Naš oddelek zato odločno zagovarja predlog, da se v bodoče pri določevanju kvot določi posebna kvota za Anglijo. Velika uvozna količina, ki jo sprejema angleški trg, to izpremembo dosedanjega postopka zadostno opravičuje. Fluktuacije v trgovini, ki podirajo vse načrte o določenih dobavah, so splošne na vsem svetu ter zelo zmanjšujejo vrednost dosedanjega elastičnega sistema.

Omejevanja v predprodaji med Anglijo in drugimi državami uvoznici naj bi bila le del postopka, o katerem se govori. Kvote, ki se določijo za Anglijo, bi mogle imeti tudi varnostno mejo navzgor ali navzdol, ki bi se dokončno določila kasneje v sezoni.

Angleški uvozniki lesa polagajo na te predloge največjo važnost in upajo, da jim bo ETEC posvetil tudi potrebno pozornost.

K temu predlogu se iz krogov jugoslovanskih lesnih interesentov pripomnja, da je za naše izvoznike mehkega lesa angleški predlog sprejemljiv, ker gre večina našega izvoza mehkega rezanega lesa v klirinške države ter je ta izvoz vezan na posebne pogoje, na katere ne morejo vplivati sklepi ETECa. Nam more biti kontingentiranje izvoza mehkega rezanega lesa v Anglijo le v korist, zlasti še, če se vzame kot podlaga za določitev kontingenta lanskega izvoza.

Gojimo štajersko kokoš!

Pod tem geslom se odpre v soboto, dne 22. t. m. ob 11. dopoldne v Mariboru banovinska perutinarska razstava, prva te vrste v Sloveniji. V glavnem gre za najlepše eksemplare štajerske kokoši, rjave, jerebičarske in bele. Razstava je namesčena na verandi Uniona in je prijavljenih nad tisoč krasnih živali, petelinov in kokoši vseh vrst, vendar so vse čistokrvne. Posebna komisija je pripustila le one živali, ki so res neoporečne in ki imajo vse posebnosti te domače kurje pasme.

Odveč bi bilo govoriti o važnosti te velike gospodarske prireditve. Gre v prvi vrsti za obširno propagando štajerske kokoši, ter za rejo te lepe in, zlasti pri petelinih, temperamentne živali. Razstavljenih je več potomcev živali, ki so na velikih mednarodnih prireditvah kakor v Londonu, Rimu in Leipzigu prejele prve nagrade in ponesle sloves štajerske kokoši daleč čez meje.

Banovina stremi že več let za tem, da se ta kokoš v naših krajih čimbolj razširi. Zato z vsemi silami podpira kurjerjevo z oddajanjem prvovrstnih plemenjakov in jaje za valenje. Tudi na tej razstavi bo banska uprava pokupila vse živali, kolikor bodo sploh na prodaj, ter jih bo dala interesentom, v prvi vrsti kmetom, po zmerni ceni. Tudi kmetijsko ministrstvo, kakor tudi savska banovina bosta kupili čim-

več kokoši, da uvedeta to pasmo tudi v drugih banovinah. Saj je bilo nedavno sklenjeno, da se štajerska kokoš proglasi v sedmih banovinah naše države za standardno perutnino, ker daje največ koristi.

Na razstavi bo videti tudi nekaj lepih rac, gosi in puranov. Razstavljeni bodo tudi razni predmeti, ki jih perutninar potrebuje pri gojenju. Razstavljen bo močna pijača »Ova«, ki se sedaj izdeluje že tudi doma v isti kakovosti kot v inozemstvu. Marsikateri perutninar se ima zahvaliti za lepe uspehe baš temu, ker je vestno krmil perutnino s to krepko pičo. Krmilo se dela iz krvi, ki jo vsaka klavnica smatra za odpadke, potem iz tropin oljnatih pogač, iz melase, ki je tudi stranski pridelek sladkornih tvornic in iz raznih soli.

V zvezi s to razstavo bo v nedeljo dopoldne kongres za rejo štajerske kokoši, ki se ga bodo udeležili tudi zastopniki ministrstev in banskih uprav. Svoj prihod je napovedal tudi kmetijski minister Stanković z več referenti.

Istočasno se odpre velika sadna razstava, ki jo prirede podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Tudi ta razstava je dobro založena in je na razpolago v predpisanih zabojih najrazličnejše sadje iz severne Slovenije, predvsem seveda krasna jabolka, ki so baš letos večinoma dobro ob-

rodila. Za sadni trg se zanimajo trgovci tudi iz drugih banovin, pa tudi iz inozemstva.

Razstavi odpre ban dr. Natlačen. Zunanji poselniki imajo na železnici polovično vozno do 26. t. m. Razstavi oslaneta odprti od sobote do ponedeljka, dne 24. t. m. zvečer. A. B.

Pred začetkom trgovinskih pogajanj z Madžarsko

Kakor se poroča iz Budapešte, se prično prihodnji mesec trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Madžarsko. Namen teh pogajanj je, da se poveča obseg trgovine med obema državama. Tudi funkcioniranje sedanjega klirinškega sporazuma se bo obravnavalo na teh pogajanjih. Ni pa še določeno, kateri dan se začne pogajanja.

Nazadovanje našega izvoza pšenice v septembru

Po uradnih podatkih smo izvozili pšenice letos v septembru 19.434 ton v vrednosti 36,9 milijona din, lani pa 37.172 ton v vrednosti 63,2 milijona din. Skoraj vso pšenico smo izvozili v Nemčijo. To nazadovanje pšeničnega izvoza je bilo posledica zadnjih dogodkov, ker je bil za čas zadnjih dogodkov ustavljen vsak promet na Donavi. Kakor pa se sedaj poroča, so jugoslovanski vlačilci že odšli naprej na tuje trge.

Pričakujejo, da bo prihodnje tedne izvoz naše pšenice znatno narasel. Tudi v bodoče bo šla skoraj vsa pšenica v Nemčijo.

Zunanja trgovina

Narodna banka je izplačala do 20. oktobra v italijanskem kliringu nakaznice do št. 17.576 z dne 18. julija 1938. V poljskem kliringu je izplačala nakaznice do št. 1573 z dne 15. oktobra 1938. V turškem in bolgarskem kliringu ni nobenih sprememb.

Monopolna uprava je prodala zadnje dni Franciji 150.000, Poljski pa 300.000 kg hercegoveškega tobaka.

Romunska žetev je bila izredno dobra ter je dala 495.000 vagonov pšenice v vrednosti okoli 20 milijard lejev ter 530.000 vagonov koruze v vrednosti približno 16 milijard lejev. Tudi letina drugih pridelkov je bila izredno dobra.

Trgovinska pogodba in plačilni sporazum med Turčijo in Italijo bosta še ta teden podpisana, kakor se poroča iz Ankare.

Občni indeks cen na debelo je v Italiji v septembru narasel od 96,0 na 96,8. Indeks cen za surovine se je povečal za 0,7%. Indeks cen na drobno pa se je dvignil od 93,4 na 93,9 odstotkov.

Gradbena delavnost je na Madžarskem nazadovala. Dočim se je lani v prvih osmih mesecih izdalo 655 novih stavbenih dovoljenj, se je letos izdalo samo 570.

Proizvodnja avtomobilov je v U. S. A. znašala pretekli teden 50.540 voz, prejšnji teden pa samo 37.665 voz.

Po Združenih državah Sev. Amerike, Kanade in večine evropskih pšeničnih držav se se sedaj zedinili še ministrski predsedniki Avstralije, da bodo umetno dvignili ceno za avstralsko pšenico. V Avstraliji se bo na domačem trgu dvignila cena pšenice od 7,10, na 12,10 funta. V kritje tega poviška bo uvedla vlada posebno trošarino na pšenico.

Cene petroleja so zadnji teden v Ameriki nepričakovano padle za 10 centov pri barilu, da velja sedaj en baril okoli 1 dolarja.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Vrdniku sprejema do 27. oktobra ponudbe za dobavo smrekovega jamskega lesa; do 9. novembra oglatih in plošnatih pil ter 20 volnehih kocev.

LICITACIJE

Dne 24. oktobra bo pri tehnični komisiji št. 3 v Škofji Loki licitacija za dobavo 500 m³ smrekovih trupev.

Dne 2. novembra bo pri štabu mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 2000 ton domačega premoga.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete Pere, suši, monga in lika domače perilo

Ze v 24 urah

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 16. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Tržna poročila

Žitni trg

Na domačem pšeničnem trgu ponudba zopet popušča. Prizad je zopet kupil 55 vagonov pšenice. Skupno je dosedaj kupil Prizad 12 842 vagonov. Prizadova cena je nespremenjena in znaša 160 din vlačilec Tisa. Izvozna pariteta proti oktobrskemu terminu v Liverpoolu je 57.70, proti novembrskemu v Rotterdamu pa celo 47'60.

Na tujih trgih je postala tendenca zopet slaba, razen v Chicagu, kar pa je posledica ukrepov ameriške vlade.

Na domačem trgu se prodaja koruza le za domačo potrošnjo, ker ni izvoza. Vagonsko blago se plača pariteta Indjija po 100 din. Izvozna pariteta za novembrski termin v Rotterdamu je 74'75.

Tudi na tujih trgih cena koruze popušča. Efektivnega blaga je dosti na trgu in zato cene padajo.

Sadni trgi

Dne 19. oktobra je prišel na Dunaj 1 vagon svežih jugoslovanskih češpelj, ki so bile dobre kakovosti. Nadalje je prišlo iz Smedereva in okolice 10 vagonov grozdja. Trg za grozdje je ugoden. Iz Slovenije so prišli trije vagoni jabolk, ki so bili dobre ka-

kovosti. Cene so ostale nespremenjene.

V Švicco so prišli na curiški trg trije vagoni našega grozdja, ki se je prodajalo po 30 do 32 šv. frankov franko postaj Buchs. Bolgarsko grozdje je bilo po 38 do 40 šv. fr. Izgledi za grozdje so slabi, ker se je na švicarske trge že začelo dovažati francosko grozdje.

Živinski trgi

Na dunajskem govejem trgu z dne 17. t. m. so bile naslednje cene: izredni volji po 0'65 do 1'05 RM,

biki po 0'70 do 0'79, krave po 0'54 do 0'69, mršava živina po 0'43 do 0'53 RM za kg žive teže. Za prama blago so bile cene stabilne, za slabejšo živino pa so cene popustile za 3 do 5 fenigov.

Na dunajskem svinjskem trgu dne 18. oktobra so bile cene naslednje: la težka mangalica po 1'03 na 1'05, kmetska po 1'05 do 1'06, banatska po 1'06 do 1'10, angleške križane po 1'07 do 1'08, srbske po 1'05 do 1'06 RM za kg žive teže. Trg je bil še precej živahen, cene pa so ostale nespremenjene.

Doma in po svetu

Nekatere vesti časopisov o volivni borbi so se izkazale kot neresnične. Tako se Ljotić ni priključil skupnemu opozicijskemu bloku, temveč bo najbrže postavil svojo samostojno listo. — Boža Maksimović je bil sicer res pripravljen pridružiti se skupni opozicijski listi, zaradi ugovora Ace Stanojevića pa je bil njegov sprejem na listo odklonjen. — Dr. Demetrović se ni izstopil iz JNS, temveč je sklical banovinski odbor JNS v Zagrebu k seji, ki naj odloči, kako se naj odloči JNS v sedanjem volivnem boju.

Za kandidata JRZ v Kranju je postavljen predsednik Kmetске zveze Janez Brodar, za njegovega namestnika pa Janez Majerski, župan v Trzinu. — Za kandidata JRZ

v radovljiškem okraju je postavljen odvetnik dr. Albin Smajd. V Zagrebu bodo kandidirali na listi opozicije: dr. Trumbić, ki zaradi bolezni ne more v Split, kjer je navadno kandidiral, nadalje dr. Ziga Sol, dr. Josip Reberski in M. Majer.

Djordje Genčić, bivši minister v Obrenovićevoj Srbiji, je umrl v Beogradu. Po l. 1903. se je umaknil iz politike ter se posvetil svojim rudnikom.

Novi jugoslovanski poslanik v Budapešti Svetozar Rašić je bil sprejet od drž. upravitelja Horthyja v nastopni avdienci.

Sestdesetletnico je praznoval te dni prelat in prof. dr. Grivec. Jubilat si je pridobil posebne zasluge kot raziskovalec dela sv. Cirila in Metoda, kot zgodovinar in delavec za zedinjenje Cerkva. Slovci tudi kot pisatelj. Na mnoga leta!

III. razred nameravajo uvesti na motornih vlakih na ozkotirni progi Sarajevo—Dubrovnik. Motorni vlaki samo II. razreda imajo namreč premalo potnikov.

Paroplovno podjetje Barbarić iz Milne je kupilo v Angliji nov velik tovorni parnik. — »Oceanska komercialna plovilnica« je kupila v Angliji nov parnik z nosilnostjo 6300 ton. Novi parnik se bo imenoval »Drava«.

Brezposelnost je začela v Mariboru naraščati, ker so se začeli tudi vračati sezonski delavci iz Nemčije. Pravijo, da si kljub težkemu delu niso mogli nič prihraniti. Na borzi dela je prijavljenih že 1656 brezposelnih.

V Pragi je umrl slavni ruski igralec Južni, bivši direktor »Modre ptice«.

Zdravje predsednika turške republike Kemala Atatürka se je zelo poslabšalo ter je vsak čas pričakovati katastrofo.

Kakor poročajo angleški listi, zahteva Nemčija, da bi se uredilo razmerje med angleškim in nemškim letalstvom kakor 100 proti 150 letalom. Jasno je, da Angleži na tako premoč nemškega letalstva ne bodo pristali, temveč zahtevajo, da je angleško letalstvo tako močno, kakor najmočnejše letalstvo katere koli sile na evropskem kontinentu.

Med nemško in češkoslovaško vlado je bil sklenjen dogovor, da bodo nemška letala fotografirala par kilometrov širok pas ob novi razmejnitveni črti ter se bo na podlagi teh fotografij določila definitivna meja.

Fond londonskega župana za pomoč češkoslovaškim beguncem je dosegel že znesek 110.000 funtov, zbirka lista »News Chronicle« pa 36.000 funtov.

Francoska vlada je izjavila, da je njen lastni finančni položaj tako slab, da ne more nuditi Češkoslovaški nobene finančne pomoči.

Čsl. prosvetno ministrstvo je odredilo, da se začno vpisovanja le na čeških univerzah v Pragi in v Brnu in na čeških tehnikah v Pragi in Brnu. Na nemških visokih šolah v Pragi in Brnu, na slovaški univerzi v Bratislavi, na slovaški tehnikah v Košicah, na veterinarski visoki šoli v Brnu in na rudarski visoki šoli v Příbramu še ne bo nobenih vpisovanj.

Kanadska vlada je sporočila londonski vladi, da je pripravljena dovoliti 20.000 beguncem iz Češkoslovaške naselitev v Kanadi. Begunci pa morajo imeti potrebna sredstva, da se morejo naseliti kot farmerji.

»Der österreichische Volkswirt«, znano dunajsko narodnogospodarsko tedensko glasilo, je prenehal izhajati.

Vest, da je prenehal dnevnik »Prager Tagblatt«, se je izkazala kot neresnična.

Angleške čete so v Jeruzalemu z naskokom zavzele staro mesto in ga preiskale. Ker je sedaj v Palestini zadosti angleških vojakov, upajo Angleži, da bodo mogli v kratkem zatreti upor Arabcev.

Rim je štel v septembru 1.274.000 prebivalcev.

Sejmi

23. oktobra: v Marija Gradu, Laškem.

24. oktobra: v Krškem, Dol. Logatec, Središču, Velenju.

25. oktobra: v Novem mestu, Ormožu, Mariboru, Ljutomeru, Lembergu, Dol. Lendavi.

26. oktobra: v Celju, Ptuj, Trbovljah, Vidmu na Savi.

27. oktobra: v St. Rupertu, Turinju, Križevcih, Martijancih.

28. oktobra: v Mokronogu, Ložu, Radovljici, Mariboru, Dolnji Lendavi, Žužemberku, Gornjem gradu, Koračicah, Muti, Slov. Bistrici, Sv. Juriju pri Celju, trg.

29. oktobra v Brežicah, Celju, Trbovljah.

Radio Ljubljana

Sobota dne 22. oktobra. 12.00: Plošče — 12.15: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.40: Plošče — 17.50: Pregled sporeda — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Beseda k prazniku — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Joža Vombegar: SOS (Jaka Smodlaka v konkurzu), vesela zvočna igra. Izvajajo člani rad. igr. družine, vodi ing. Ivan Pengov — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja dne 23. oktobra. 8.00: Radijski šramel — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe — 9.45: Verski govor (dr. Vilko Fajdiga) — 10.00: Charlie Kunz igra na klavirju (plošče) — 10.30: Pevski in orkestralni koncert društva »Grafika« — 12.00: Plošče — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 17.00: Sadržev in domači kis (Franjo Kafol) — 17.30: Koncert narodne glasbe. Sodelujejo: g. Friderik Lupsa, član ljubljanske opere in radijski orkester — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Veliki igralec Pera Dobrinovič — 19.50: Koncert. Sodelujejo: ga. Nada Udovč-Brejc, g. prof. M. Lipovšek (spremljava) in radijski orkester — 21.30: Plošče — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Narodne pesmi s spremljevanjem harmonike. Izvajata: gđc. Poldka Zupanova in g. A. Stanko.

Ponedeljek dne 24. oktobra. 12.00: Instrumentalni solistični koncert (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Razvoj higijene v Sloveniji (dr. Ivo Pirc) — 18.20: Koroske narodne (plošče) — 18.40: Kulturna kronika: 10letnica slovenskega radia (V Zor) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: Potomci uskokov v Sloveniji (Viktor Pirnat) Ljubljana — 19.50: Zanimivosti (g. Mirko Javornik) — 20.00: Jubilejni simfonični koncert v okviru proslave 10-letnega delovanja radijske postaje. Sodeluje: Simfonični orkester in radijski komorni zbor, dirigent: Drago Mario Šijanec — 21.30: Plošče — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Koncert na wurliških orglah (plošče).

Ne kupujte tehtnice!!! preden niste vprašali pri nas

5letna garancija!

Izdelujemo 3 vrste avtomatičnih tehtnic

5letna garancija! od 2 do 20 kg v prvovrstni kvaliteti v raznih barvah

Titan d. d., Kamnik

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

r. z. z. n. z. v Ljubljani

Nove vloge

so vsak čas izplačljive in jih obrestuje po 4% vezane na 3 mesece pa po 5%

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod

DOMAČE ČISTILO

Vam je pri snaženju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res neobhodno potreben, ker vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklico je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!

Najugodneje kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. pri

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 12-14

ker smo jim cene vsled velike zaloge v engros in detajlni prodaji globoko znižali // Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniškimi in knjigoveshki potrebščinami na debelo in na drobno Lastna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Vanilija

Emajlirani napisi za predale

8x2 cm din 4'50 12x3 cm din 5'50

franko-franko kraj kupca, 1/3 vnaprej, 1/3 s povzetcem. Čekovni račun št. 50.684. Naročilo se izvrši v roku 8 dni

»Zephir« d. d., Subotica

KOŽUHOVINA

Telefon 22-62

Velika zaloga krznene konfekcije Sprejemamo vseh vrst popravila in prirojevnanje po najnovejših modelih

JOSIP DOLENC, krznar LJUBLJANA, Sv. Petra 19